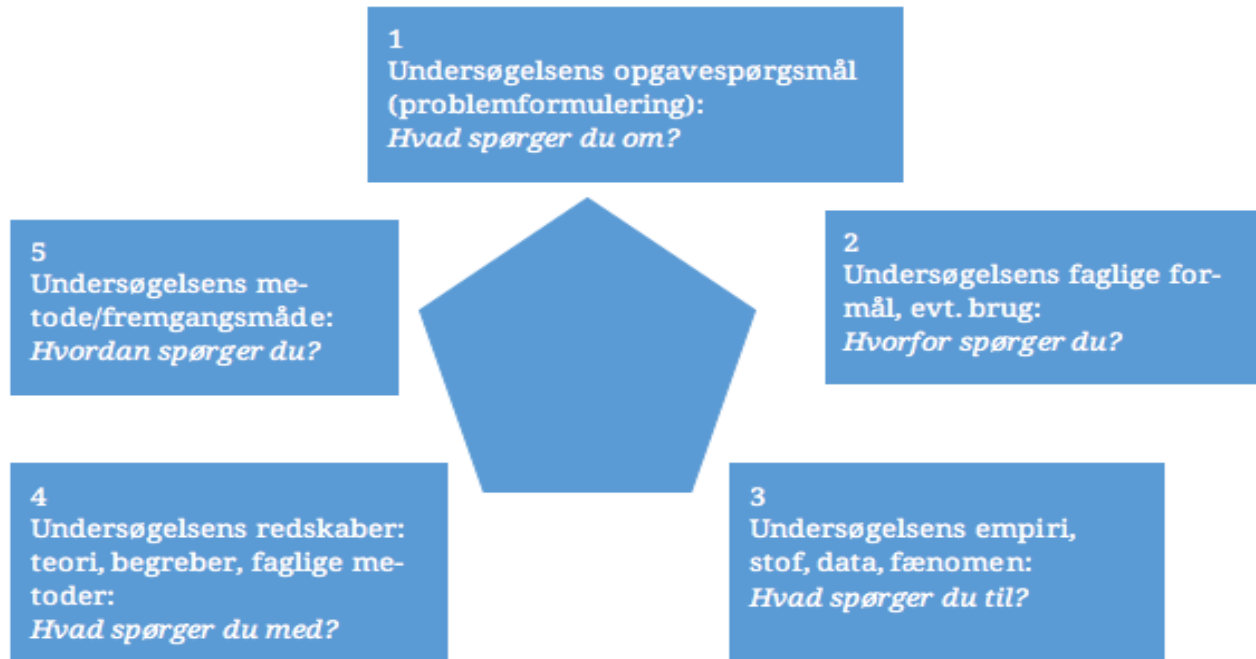

Hvor går grænsen?

Etik i teknologi

Dansk-Idéhistorieopgave

Rienecker m.fl.: Den gode opgave, Samfundslitteratur 2005, 3. udg. s.29.

Formålet med denne opgave er at kvalificere dit arbejde med store skriftlige opgaver (SRC, SOP) – og ikke mindst at gøre dig studieforberedt og almindannet. Dansk-idéhistorieopgaven er også en vigtig forberedelse til eksamensopgaven i idéhistorie. Dansk-idéhistorieopgaven giver kendskab til det opgaveformat og de skrivekompetencer, der er vigtige i forbindelse med en skriftlig idéhistorieopgave.

Du arbejder med menneskers oplevelse og forståelse af teknologiens indvirkning på natur og samfund. Problemstilling: Hvor går grænsen for teknologien?

Den overordnede temaramme giver dig mulighed for at vælge imellem og evt. kombinere danskfagets litterære, sproglige og medieorienterede tilgange, ligesom temarammen tager hensyn til, at man i idéhistorie kan arbejde med både idé-, teknologi- og almenhistoriske materialer og problemstillinger.

Rammer

- Selve forløbet rummer mindst 24 timers undervisning med vejledning.
- Det er en individuel skriftlig opgavebesvarelse, som du får 12 fordybelsestimer til at skrive.
- Din besvarelse skal fylde mellem 6 og 10 normalsider á 2400 anslag per side inklusive mellemrum. Titelblad, forside, abstract, indholdsfortegnelse, litteraturliste og bilag indgår ikke i sidetallet.
- Som optakt får du undervisning i delelementer af dine lærere i dansk og i idéhistorie - se afsnittet "førundervisning", s. 3 i dette dokument.
- Lærerne retter efter retteark – se kriterierne og brug dem som tjekliste før aflevering - s. 8 i dette dokument.
- Efter aflevering gennemgår idéhistorielæreren din opgave med dig, så du kan blive bedre til at skrive store opgaver. Det skal du bl.a. bruge til eksamensopgaven i idéhistorie, i din studieretningscase og til studieretningsopgave- se bilag med arbejdsark til feed forward, s. 10 i dette dokument.

Tidsplan

Undervisning i relevante elementer og i formalia til opgaven foregår i dansk og idéhistorie i november, december og januar.

Mandag i uge 5, d. 28/1 2018, giver lærerne dig 6 problemformuleringer at vælge mellem. Du vælger selv vinkel og toning.

Materialet fremgår af oversigt på lectio – store dele er gennemgået i undervisningen. Vi forventer, at du supplerer materialet, hvis du vil fremhæve en særlig pointe eller vinkel.

Vejledning foregår i dansk- og idéhistorietimerne i uge 5 og 6 – med 12 timer i hvert fag.

Du får 12 fordybelsestimer til at skrive opgaven. De ligger i ugerne 5 og 6.

Opgaven skal senest afleveres på lectio søndag d 9/2 2018 kl. 22:00.

Faglige mål i idéhistorie

Inden for idéhistorie arbejder vi hen imod disse faglige mål:

Du skal kunne:

- analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens
- analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale
- diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, herunder reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende

Faglige mål i dansk

Inden for dansk arbejder vi hen imod, at du skal kunne:

- anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere
- analysere og fortolke fiktive tekster og vurdere ikke-fiktive tekster
- perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, idéhistoriske, almenmenneskelige, samfundsmæssige, naturfaglige, teknologiske og erhvervsrelaterede sammenhænge
- navigere i store tekstmængder samt udvælge og anvende tekster kvalificeret og med dokumentation

SO-faglige mål

I forløbet arbejdes med kildekritik og med opbygning af en individuel skriftlig flerfaglig opgavebesvarelse, herunder brugen af kildehenvisninger, noter og litteraturliste. Herunder selvstændig informationssøgning.

Førundervisning i dansk og i idéhistorie

Introduktion til opgaven	DA IH
Faglig skrivning i de humanistiske fag	IH DA
Overholde formalia: Citater, fodnoter, litteraturliste, billedtekster, osv.	IH
Tilrettelæggelse af skriveprocessen (forberede, disponere, skrive, rette)	DA
Modtage feedback på besvarelsen	IH
Refleksion over valg af problemstilling og metoder og begrundelse herfor	DA IH
Hvad gør en problemformulering god? Hvordan arbejder man ud fra en problemformulering?	IH DA
Kildekritik, vurdering af kilders troværdighed og egnethed	IH
Teknikker til at overskue og strukturere store stofmængder	DA
Rette store opgaver igennem	DA
Tilrettelægge skriveperiode efter egne læringspræferencer	DA
Opfylde genrekrav til dansk-idehistorie	IH

Brug din viden om argumentation

Argumentere for viden

Den klassiske disposition af en rapport hænger sammen med et argument.

Indledningen (hvad spørger jeg om og hvorfor) er **påstand**

Metode og teori (på hvilke præmisser undersøger jeg) er **hjemmel og rygdækning for hjemmel**

Undersøgelse (hvad viser min undersøgelse/analyse) svarer til **belæg**

Diskussion (hvordan passer den til eksisterende viden – og hvad kan den kritiseres for) er **gendrivelse**

Konklusion (på disse præmisser er svaret) er **styrkemarkører**

Evt. perspektivering (og hvad så).

Opbygning af opgaven

Titelblad	<p>Titelbladet udgøres af den udleverede problemformulering, der er besvarelsens forside.</p> <p>Det er tilladt at kopiere det originale titelblad, så dette fremstår med vejledernes underskrift i alle afleverede eksemplarer af din besvarelse. Det er vigtigt, at titelbladet let og uden at blive ødelagt kan separeres fra den øvrige del af besvarelsen, så censor kan notere på titelbladet, samtidig med at den resterende del af din besvarelse granskes nøje.</p> <p>Husk at underskrive og datere titelbladet samt at notere omfanget af din besvarelse, se <i>Omfang</i> nedenfor. Hvis det falder i din smag, og du har tid, så kan du udarbejde en underliggende forside. Se nedenstående</p>
Forside	<p>Af forsiden bør følgende fremgå:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Titlen på opgaven, • Navn, klasse og uddannelsesinstitution, • Start- og slutdato for projektperioden, • Hvilke fag arbejdes der med i projektet (dansk og idéhistorie) <p>Det er vigtigt, at ovennævnte data er tydelige. Forsidens øvrige layout er helt op til den enkelte person, men der bør ikke bruges nævneværdig tid på dette, da det ikke viser dine analytiske evner.</p>
Abstract	<p>Der skal være et kort resumé på engelsk. Omfanget bør være 10-20 linjer. Resuméet skal på en koncentreret form sammenfatte relevante dele af</p>

	<p>besvarelsen, hvilket vil sige, at det skal indeholde følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Problem statement (formål) • Approach (metode) • Results (resultater) • Conclusions (konklusioner) <p>Det skal skrives som en sammenhængende tekst, der ikke må være meningsforstyrrende. Tag i særdeleshed et kig på din indledning og konklusion - her bør der være gode pointer at hente. Her er en vejledning i, hvordan du skriver det helt rigtigt! (Fra Varde Gymnasium, pdf).</p> <p>Husk: Abstract skal komme <u>før</u> indholdsfortegnelsen (det skal altså ikke optræde som et punkt i selve indholdsfortegnelsen).</p>
Indholdsfortegnelse	<p>Endelig kommer vi til indholdsfortegnelsen, der genereres automatisk i Word eller lignende.</p> <p>Indholdsfortegnelsen viser kun det, der følger efter den, og side nummer 1 ligger først efter indholdsfortegnelsen, dvs. indholdsfortegnelsen skal være unummereret.</p> <p>Siderne frem til og med indholdsfortegnelsen kan for eksempel nummereres med romertal eller lignende</p>
Indledning	<p>I indledningen præsenterer du dit emne og problemformuleringen. Herefter angives hvorledes du vil arbejde med opgaven – det vil sige hvilke metoder og teorier vil du benytte dig af og hvorfor netop disse. Hvilke materialer vil du fokusere på og med hvilket formål? Afslutningsvist præsenteres opgavens struktur: Hvad starter du med at komme ind på, hvad kommer så, og hvad afslutter du med. Forklar gerne, hvorfor afsnittene kommer i den rækkefølge, du har valgt, de skal komme.</p> <p>N.B. i stedet for at teorier og metoder nævnes under indledningen kan det komme som et separat afsnit efter indledningen med overskriften ”Teori og metode”.</p>
Hoveddelen	<p>Det er her, at du besvarer problemformuleringen. Sørg for, at du får det hele med, og at der er en rød tråd i din besvarelse. Brug derfor typisk et afsnit for hver delopgave i problemformuleringen – gerne med passende underafsnit og en sammenfatning (delkonklusion). Sidstnævnte vil gøre det nemmere at udarbejde konklusionen til sidst.</p> <p>Husk: Vurder, hvad der er relevant at have med i opgaven. Gå i dybden. Angiv kilder, sidehenvisninger og citater som belæg (ca. 3-5 pr side, hvor det giver mening) Find det rette niveau. Læser har kendskab til dansk og idéhistorie.</p>

	<p>Tjek at problemformulering er besvaret fyldestgørende. Find en fornuftig balance mellem dansk og idéhistorie / sørg for at fagene også "fletter sig sammen".</p>
Konklusion og perspektivering	<p>I dette afsnit samler du op og besvarer samtlige spørgsmål, der er stillet i problemformuleringen. Sørg for, at der er sammenhæng mellem det, du skrev i indledningen, og konklusionen.</p> <p>Som udgangspunkt siger man: Hvis man læser din indledning og dernæst din konklusion, bør man vide, hvad hele opgaven drejer sig om og hvilke resultater du er kommet frem til. Tjek: Kan man det? Perspektiver gerne, så du betragter dit emne i relation til aktuelle emner, historiske emner, emnet i relation til mennesket eller teknologien i dag, og/eller påpeger materialer og vinkler, som du kunne tænke dig at undersøge yderligere samt en begrundelse for dette</p> <p>Husk: Konklusionen skal være opsamlende, dvs. ingen nye informationer. Ikke noget "Jeg tror/vurderer".</p> <p>Godt råd: Læs din opgave igennem fra start til slut. Hver gang du finder en hovedpointe, copy-paster du denne og indsætter den i et tomt dokument. Når processen er slut, skriver du punkterne sammen til en sammenhængende konklusion.</p>
Litteraturliste	<p>I litteraturlisten skal du medtage de kilder, du har anvendt, i alfabetisk rækkefølge efter forfatterens efternavn. Kun kilder, der er anvendt i opgaven, skal indgå i litteraturlisten. Husk: Kun kilder i litteraturlisten, som der henvises til i opgaven. Husk, at man skal kunne komme fra kilden/citatet til den korrekte kilde i litteraturlisten. Husk, at hvis man bruger internetkilder, så skal der være en dato (enten hvornår "senest opdateret" eller hvornår "hentet").</p>
Bilag	<p>Du kan placere materialer, der supplerer dine iagttagelser i opgaven i bilag (for eksempel forsøgsresultater, gentagne beregninger, spørgeskema, kilder, kort, figurer).</p> <p>Bemærk at indholdet i bilagene ikke er genstand for en særskilt bedømmelse – det vurderes kun, om din brug af bilagene er fornuftig, så tænk nøje over, hvad du placerer her.</p> <p>Husk: alt, du har i bilag, SKAL forklares i selve din opgave, dvs. det er ikke</p>

	<p>nok at henvise til sit bilag. Hvorfor bilag? Bilag tæller ikke med i sidetallet, så hvis noget fylder meget giver det god mening, at lægge det i bilag frem for i selve opgaven, og så blot gengive indholdet i selve opgaven.</p>
--	---

Lærernes retteark til dansk-idéhistorieopgaven: Minus, ok, plus

<p>De formelle kriterier (opgaveteknik):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Titelblad 2. Forside 3. Abstract 4. Indholdsfortegnelse 5. Omfang 6. Indhold i indledning 7. Hoveddel - diskussion 8. Indhold i konklusion	Kommentarer?
<p>Kilder og citater og fodnoter</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Citatteknik 10. Kildeangivelse, litteraturhenvisninger 11. Litteraturliste 12. Bilagsanvendelse	
<p>Indhold - Taksonomiske niveauer:</p> <p>Redegørelsesniveau</p> <ul style="list-style-type: none"> - Præcision - Relevans <p>Analyseniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analyse og fortolkning - Brug af kilder/antal/typer - Vurdering af kildernes brugbarhed i forhold til problemstillingen – kildekritik <p>Diskussion/vurderingsniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Selvstændig, begrundet og nuanceret stillingtagen i vurderinger af forskellige synspunkter, f.eks. to uenige historikere - Diskussion af forskellige synspunkter/fortolkninger af temaet - Perspektivering	

<p>Dansklærer ser på snubletråde:</p> <ul style="list-style-type: none"> 13. Beskrivelse uden analyse 14. Indforstået behandling af teksten eller skribenten 15. Manglende eller forkert brug af citater 16. Manglende distance i form af holdninger eller procesorientering 17. Punktopstilling eller ensformighed 18. Fusk og sjusk med kilder 19. Generelle og vage formuleringer 	
<p>Samlet vurdering</p>	

Feedback og feedforward til dansk-idéhistorieopgaven

Til slut gennemgår idéhistorielæreren din opgave sammen med dig.

Opmærksomhedspunkter	Feedback	Fremadrettede råd	Elevens egne overvejelser
Indhold			
A. Har du i din konklusion besvaret problemformuleringen?			
B. Har du udvalgt og anvendt relevant faglig viden, materiale og metode fra begge fag i din undersøgelse?			
Faglig argumentation:			
A. Er opgaven velargumenteret? Inddrager, analyserer og sammenstiller du dit valgte materiale?			
B. Bevæger du dig både på et redegørende, analyserende og diskuterende niveau?			
C. Argumenterer du med belæg for dine påstande, og dokumenterer du undervejs?			
Formidling:			
A. Er opgaven godt disponeret og med sammenhæng mellem delene?			
B. Skriver du korrekt, klart, præcist og ensartet igennem hele besvarelsen?			
Formalia:			
A. Har du relevante og præcise henvisninger og dokumentation			

B. Har du korrekte og fyldestgørende noter og litteraturliste. Er alle kilder oplyst?			
Proces:			
Hvordan brugte du vejledningen undervejs?			
Hvordan strukturerede du din undersøgelse og din skriveproces?			